

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Fernando Gondisalvi Magistro militiæ beati Iacobi, ejusque fratribus
Clericis & laicis tam præsentibus quàm futuris communem vitam professis
in perpetuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

gratum &c. ut in alia usque provifum, dilectos filios Toletanum Capitulum per scripta nostra rogavimus attentius & monuimus, nihilominus eis præcipiendo mandantes ut quod per dictos Archiepiscopum & Canonicos liberaliter &c. usque sibi canonicatus inducant &c. usque debita conferre procurent, juramento quod fecisse dicuntur nequaquam obstante &c. usque obstare. Cùm igitur Subdiaconus antedictus de tua sinceritate confidens, vices suas super his tibi duxerit committendas, devotionem tuam rogamus attentius & monemus quatenus ea taliter studeas procurare quod & sibi utile & nobis esse possit acceptum. Datum ut in alia per totum.

FERNANDO GONDIALVI
Magistro militiae beati Iacobi, ejusque fratribus Clericis & laicis tam presentibus quam futuris communem vitam professis in perpetuum.

Epist. 11.
De confirmatione privilegiorum.

Benedictus Deus in donis suis, & sanctus in omnibus operibus suis, qui Ecclesiam suam nova semper prole fecundat, & sic pro patribus filios in ea facit exurgere, sic à generatione in generationem notitiam nomini sui & lucem fidei Christianæ diffundit ut sicut ante ortum solis stellæ sese ad occasum in firmamento sequuntur, ita in ecclesiasticis gradibus generationes justorum, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis & tenebras nostras veri solis splendor illuminet, per tempora sibi succedant, & sicut multi sæpe per caudam draconis deiciuntur in terram, ita & per adoptionem spiritus quotidiana fiat reparatio perditorum, & de profundo inferni ad quærenda multi cœlestia erigantur, & ita corpore teneantur in terra ut tamquam cives sanctorum & domestici Dei cognatione ac desiderio converfentur in cœlis. Hoc sanè temporibus felicis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris nostri in partibus Hispaniarum de divino factum munere gratulamur, ubi nobiles quidam viri peccatorum vinculis irretiti, ex miseratione illius qui vocat ea quæ non sunt tamquam ea quæ sunt, superna gratia sunt afflati, & tacti super multis transgressionibus suis dolore cordis intrinsecus, & præteritorum agentes penitentiam peccatorum, non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua in extrema quæque dare pericula pro Domino decreverunt, & ad exemplum Domini nostri Iesu Christi, qui ait, *Non veni facere voluntatem meam, sed ejus qui misit me pa-*

Vide Anton
Nebriif. decad.
1. lib. 1. c. 9.

tris, in habitu & conversatione religionis sub unius magistri statuerunt obedientiam commorari, eo utique moderamine propositum suum & ordinem temperantes ut quia universa turba fidelium in conjugatos continentisque distinguitur, & Dominus Iesus Christus non solum pro viris, sed & pro feminis quoque de femina nasci voluit & cum hominibus conversari, habeantur in ipso ordine qui cœlibem, si voluerint, ducant vitam, & consilium beati Pauli sequantur qui dicit, *De virginibus autem præceptum Domini non habeo, consilium autem do-* Vide Item
Vincens
16. lib. 1.
c. 100.
sunt etiam qui juxta instructionem dominicam ad procreandam sobolem & incontinentiæ præceptum evitandum conjugibus suis utantur, & unâ cum eis ad incolatum supernæ patriæ de convalle lacrymarum & terrena transire peregrinatione nitantur, & lacrymis diluant & operibus pietatis si eos supra fundamentum suum, quod Christus est, pro cura carnis & affectibus liberorum ligna, scenum, stipulam ædificare contingat, cùm alij expeditiores & continentes ædificent aurum, argentum, & lapides pretiosos, & isti tamen & illi militent uni Regi, & supra fundamentum cœlestem unam ædificent mansionem, promissione psalmistæ in Domino roborati, qui minora quoque membra Ecclesiæ confortat, & dicit, *Imperfectam meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scribentur.* In horum autem fidelium Christi collegio cùm bonæ memoriæ P. Fernandi per voluntatem Dei magisterium super alios & providentiam suscepisset, cum quibusdam fratrum suorum ad præsentiam ejusdem nostri prædecessoris accedens, cum humilitate qua debuit à sede apostolica requisivit ut eos, tamquam peculiare filios, in defensionem suam, & locum in quo caput ordinis factum fuerit, in jus & proprietatem sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ recipere dignaretur. Cùm igitur ipse devotionem suam & bonum attendens in Domino desiderium, de communi fratrum suorum consilio piæ petitioni eorum duxerit annuendum, nos humilibus vestris precibus inclinati, ad exemplar præfati prædecessoris nostri, in speciales ac proprios sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus, & ordinem vestrum auctoritate apostolica confirmantes, præsentis scripti privilegio communimus, statuentes ut quascunque possessiones, quæcunque bona in præsentiarum justè & legitime possidetis, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum,

oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Lodium & monasterium cum cauto & pertinentiis suis, burgum de Ponte Minij contra Lodium cum suis pertinentiis, Crescente cum cauto & pertinentiis suis, Quintanella de Petro Heres cum cauto & pertinentiis suis, Baria cum cauto & pertinentiis suis, Lentanio cum suis pertinentiis, sanctum Salvatorem de Listriana cum cauto & pertinentiis suis, Mosof cum cauto & suis pertinentiis, Penagosfen cum pertinentiis suis, sanctam Mariam de Pinel cum suis pertinentiis, Vcles cum suis pertinentiis, Alfarella cum suis pertinentiis, Orella cum suis pertinentiis, Mora cum suis pertinentiis, Moravega cum suis pertinentiis, decimæ de Valera & de Portatgo cum suis pertinentiis, Alcazar cum suis pertinentiis, Almada cum suis pertinentiis, Laruda cum suis pertinentiis, Lazarza cum suis pertinentiis. Sancimus præterea ne occasione antiquæ detentionis sive scripturæ quiscquam vobis possit auferre quæ ultra memoriam hominum sub Sarracenorum detenta sunt potestate, & de munificentiâ Principum seu vestro studio & labore aut jam obrenta sunt aut in futurum auxiliante Domino poteritis obtinere. Cum enim unica sit vobis intentio & singularis cura semper imminet pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res sed & personas ipsas pro tuitione fratrum incunctanter exponere, plurimum possit hoc pium opus & laudabile studium impediri, si labores & stipendia vestra, quæ in commune proficiunt, præriperentur ab aliis, & otiosi ac desides, atque in laboribus suis non quæ Iesu Christi sed quæ sua sunt requirentes, emolumenta illa perciperent quæ pro tantis laboribus vobis & pauperum Christi usibus sunt provisâ, dicente Apostolo: *Qui non laborat, non manducet.* Inter ea sanè quæ in professionis vestræ ordine statutum est observari primùm est ut sub unius magistri obedientia in omni humilitate atque concordia sine proprio vivere debeatis, illorum fidelium exemplum habentes qui ad fidem Christianam Apostolorum prædicatione conversi, vendebant omnia, & ponebant pretium ad pedes illorum, dividebaturque singulis prout cuique opus erat, nec aliquis eorum quæ possederat quicquam suum esse dicebat, sed erant eis omnia communia. Ad suscipiendam

quoque prolem quæ in timore Domini nutriatur, & infirmitatis humanæ remedium juxta institutionem Domini & indulgentiam Apostoli, qui ait, *Bonum est homini mulierem non tangere, propter fornicationem autem unusquisque uxorem suam habeat, & similiter virum mulier suam*, qui continere nequiverit conjugium sortiatur, & servet inviolatam fidem uxori, & uxor viro, nec thori conjugalis continentia violetur. Si autem viri præmortui fuerint, & relicta ipsorum, quæ ordinem susceperunt, nubere voluerint, denuntietur hoc magistro sive commendatori, ut cum illius conscientia cui mulier ipsa vult nubat, secundum verbum Apostoli Pauli dicentis: *Mortuo viro, soluta est mulier à lege viri; cui vult nubat, tantum in Domino.* quod etiam de viris intelligitur observandum. Vna etenim utriusque lege tenentur. Statuimus quoque ut nullus fratrum sive fororum post susceptiōnem ordinis vestri & promissam obedientiam vel redire ad seculum vel ad alium ordinem sine magistri licentia audeat se transferre, cum sint in ordine vestro loca statuta ubi quisque districtius valeat conversari. Discedentem verò nullus audeat retinere, sed ad ordinem suum per censuram ecclesiasticam qui discesserit redire cogatur. Ut autem in ordine vestro cum majori omnia deliberatione tractentur, statutum est inter vos ut locus aliquis ordinetur in quo per singulos annos in solemnitate omnium sanctorum generale capitulum teneatur, & sit ibi clericorum conventus & Prior, qui eorum & aliorum clericorum qui de ordine vestro fuerint curam possit habere, ac fratrum, cum necesse fuerit, provideat animabus, sint autem & tredecim in ordine fratres, qui magistro, cum opus fuerit, in consilio & dispositione domus assistant, & eligendi magistri curam habeant competentem. Prior siquidem clericorum, cum magister de hac luce migraverit, de domo & ordine sollicitudinem gerat; cui sicut magistro omnes obedientes existant, donec per providentiam tredecim prædictorum fratrum magistri electio celebretur. Is, cum transitus magistri fuerit auditus & cognitus, tredecim illos fratres sine dilatione aliqua convocabit; & si quisquam eorum infirmitate vel alia ex causâ infra quinquaginta dies adesse nequiverit, cum aliorum consilio qui præsentibus fuerint alium absentis loco constituet, ut magistri electio ex aliquorum absentia minime differatur. Illi verò tredecim fratres, si magister qui pro

tempore fuerit perniciosus aut inutilis apparuerit, cum consilio Prioris clericorum & sanioris partis Capituli majoris domus corrigendi aut etiam admonendi eum habeant potestatem. Et si inter eum & Capitulum aliquid emerferit quæstionis, debitum ei finem imponant; ne per aliena iudicia vel dilabatur ordo, vel temporalis substantia dissipetur. In nullam autem ex hoc fratres illi superbiam eleventur, sed magistro suo devoti & obedientes existant. Quod si quis eorum ex hac vita transierit, vel pro culpa seu alia quacunque fuerit occasione mutandus, magister cum consilio reliquorum aut majoris partis alium loco ejus substituatur. In Capitulo autem, quod annis singulis diximus celebrandum, tredecim isti fratres, & commendatores domorum, nisi evidens & magna eos necessitas detinuerit, ad statutum locum incunctanter occurrant, & communiter tractent quæ ad profectum ordinis, animarum salutem, & sustentationem corporum fuerint statuenda; ubi præcipue ad defensionem Christianorum intendere moneantur; & districtè præcipiatur ut in Sarracenos, non mundanæ laudis amore, non desiderio sanguinis effundendi, non terrenarum rerum cupiditate crassentur, sed id tantum in pugna sua intendant ut vel Christianos ab eorum tueantur incurfu, vel ipsos ad culturam possint Christianæ fidei provocare. Eligantur & tunc visitatores idonei, qui domos fratrum per anni circulum fideliter visitent, & quæ ibi digna correctione invenerint, aut ipsi corrigant, aut ad generale Capitulum deferant corrigenda. Clerici præterea vestri ordinis per villas & oppida simul maneant, & Priori qui super eos fuerit ordinatus obedientes existant, & filios fratrum qui eis à magistro commissi fuerint instruant scientia litterarum, & fratribus tam in vita quam in morte spiritualia subministrent. Induuntur autem superpellicis, & conventum & claustrum sub Priore suo tenebunt, & humiliter facient quod ab ipso illis secundum Deum fuerit imperatum; ubi fratres quoque de quibus magistro visum fuerit converfentur, & non sint otiosi, sed vacent orationi & aliis operibus pietatis. Clericis verò de laboribus & aliis bonis à Deo præstitis decimæ reddantur à fratribus, unde libros & congrua Ecclesiarum faciant ornamenta, & in necessitatibus corporis convenienter sibi provideant; & si aliquid superfuerit, secundum providentiam magistri in usus pauperum erogetur. Ut autem concordia

inter vos caritasque servetur, & à peccato detractionis & murmuris cuncti debeant abstinere, qui commendator in quolibet loco fuerit institutus, pro facultate domus in sanitate & ægritudine quod cuique opus fuerit cum ea sollicitudine ac benevolentia subministret ut neque in substantia paritatem nec in verbo amaritudinem gerere videatur. Sit vobis præcipua cura hospitum & indigentium, & necessaria illis pro facultate domus liberaliter conferantur. Exhibeatur Prælati Ecclesiarum honor & reverentia; subministretur cunctis Christi fidelibus, Canonicis, monachis, Templariis, Hospitalariis, aliisque in sanctæ religionis observantia positis consilium & auxilium; quorumlibet etiam indigentia, si facultas fuerit, sublevetur, ut & Deus in vestris glorificetur operibus, & alij qui viderint, humilitatis & caritatis vestræ provocentur odore. Ad hæc adiciendum decrevimus ut si locus aliquis in quo Episcopus esse debeat in vestram venerit potestatem, sit ibi Episcopus, qui cum Ecclesiis & clero suo designatos sibi redditus & possessiones & episcopalia jura percipiat; reliqua verò cedant in usus vestros, & in vestra dispositione sine cujusquam contradictione persistant. Profectò in parochialibus Ecclesiis quas habetis nolumus Episcopos suo jure fraudari. Si autem in locis desertis aut ipsis terris Sarracenorum de novo Ecclesias construxeritis, Ecclesie illæ plena gaudeant libertate, nec aliqua per Episcopos decimarum aut alterius rei exactio graventur. Liceatque vobis per Clericos vestros idoneos easdem Ecclesias cum suis plebibus gubernare; nec interdicto per Episcopos vel excommunicationi subdantur, sed fas sit vobis tam in majori Ecclesia, quæ caput fuerit ordinis, quam in illis etiam, excommunicatis & interdictis exclusis, divina semper officia celebrare. Præterea ne humanis vexationibus & calumniis à defensione Christianorum retrahi valeatis, apostolica auctoritate decernimus ne personas vestras, præter Legatum apostolicæ sedis à latere Romani Pontificis destinatum, interdicere ququam aut excommunicare præsumat, quod etiam de familiis & fervientibus vestris statuimus, qui stipendia vestra percipiunt, donec justitiam parati fuerint exhibere; nisi fortè talis fuerit culpa ex qua ipso facto ecclesiasticam censuram incurrant. Chrisma verò, oleum sanctum, consecrationes altarium seu basilicarum, ordinationes clericorum vestrorum qui ad sacros

ordines fuerint promovendi, à diocesano suscipietis Episcopo; siquidem catholicus fuerit, & gratiam atque communionem apostolicæ sedis habuerit, & ea gratis & absque ulla pravitate vobis voluerit exhibere. Alioquin liceat vobis quemcumque malueritis adire antistitem, qui nostra auctoritate quod postuletur indulgear. Liceat præterea vobis in locis vestris ubi quatuor vel plures fratres fuerint oratoria construere, in quibus fratres & familiae vestrae tantum & divinum audire officium & sepulturam Christianam possint habere. Ita enim volumus necessitati vestrae consulere ut non debeant ex hoc adjacentes Ecclesiae injuriam sustinere. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clavis januis, exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis campanis; suppressa voce divina officia celebrare. Præsenti nihilominus decreto sancimus ut si quis in aliquem vestrum, fratrum videlicet vel sororum, violentas manus iniecerit, excommunicationis sententia sit astrictus, & illud idem pro tutela vestra tam in sententia quam in pœna servetur quod sub felicis memoriæ Papa Innocentio prædecessore nostro de tuitione clericorum in generali Concilio noscitur institutum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat jura vel possessiones vestras temerè perturbare, aut vestra bona auferre, vel ablata retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed illibata omnia & integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva sedis apostolicæ auctoritate. Ad indicium autem hujus à sede apostolica perceptæ libertatis decem malachinos nobis nostrisque successoribus annis singulis persolvetis. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentaverit, secundò tertiove commonita nisi præsumptionem suam digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à sacratissimo corpore ac sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem vobis vestra jura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Datum

Laterani per manum Iohannis sanctæ Mariæ in Cosmidin Diaconi Cardinalis S. R. E. Cancellarij, VIII. Idus Martij, Indictione tertiadecima, incarnationis dominicæ anno millesimo ducentesimo nono, pontificatus verò Domini Innocentij Papæ III. anno tertiodecimo.

CENADIENSI EPISCOPO,
& Abbati de Cikedor Quinquecelesensis
diocesis.

Cum in juventutesua venerabilis fraternoster C. Quinquecelesensis Episcopus adeo se maturum, honestum, & providum exhibuerit ut propter suavem suæ probitatis odorem ab Ecclesia Romana meruerit ornamento pallei decorari, non est de levi credendum quòd postquam ad senilem pervenit ætatem &c. *Require supra in registro noni anni ejusdem Domini Innocentij tertij Papæ, Datum Ferentini Nonis Julij, in eundem modum per totum usque non duximus iterandum, cum & carissimus in Christo filius noster A. Rex Vngarorum illustris eum per suas litteras valde nobis reddiderit commendatum, asserens &c. usque præcipiendo mandamus quatenus cum per Episcopum ipsum non steterit quò minus purgaverit semetipsum, quando purgationem curavit offerre, non ut ratum haberet quòd à nuntio suo fuerat procuratum, sed ne mandatum apostolicum contemnere videretur, non sinatis ipsum ulterius occasione prædicti mandati ab aliquo molestari, sed si videritis contra eum studia concinnari maligna, non permittatis ipsum iniquis machinationibus conculcari, quia vehementer præsumimus ex verisimilibus conjecturis quòd aliqui contra eum invidia torqueantur, dejectionem ipsius exaltationem propriam æstimantes; significaturi nobis, cum expedire videritis, de singulis circumstantiis veritatem. Datum Laterani VII. Idus Martij, pontificatus nostri anno tertiodecimo.*

Verba qua hinc desunt, repetenda sunt ex cap. Cum in juventute. De presumptionib. & ex cap. eod. De purgat. canon. in tertia collectione, ubi sic legitur: postquam ad senilem pervenit ætatem, turpiter abjecerit jugum Domini, feutores & fœditates libidinis amplexando, cum labes hujusmodi, quæ nonnunquam in juventute contrahitur, in senectute frequentius expietur. Quis præterea de facili crederet quòd vir præditus scientia litterarum, propriæ salutis oblitus, ad eam passionis ignominiam se converteret ut cum propria nepte abominabilem perpetraret incestum, cum etiam secundum sententias ethnicorum naturale fœdus inter tales personas nihil permittat scævi criminis suspicari? Licet igitur illustris Rex Vngariæ eum-

Epist. 12.
Scribitur pro
Episcopo Quin-
quecelesensi.